OM LÄSRÖRELSEN

Den ideella föreningen Läsrörelsen startade år 2000 med en landsomfattande kampanj och mottot "Ge dina barn ett språk". Bakgrunden var dels den kraftiga minskningen av småbarnsföräldrars läsning för sina barn, som redovisades i den s.k. Barnbarometern 1999. Och dels den OECD-undersökning som visade att 25 procent av alla vuxna svenskar och 20 procent av de unga vuxna (18–25 år) hade en bristande läs- och skrivförmåga. En andra landsomfattande kampanj Lär för livet/Läsrörelsen startade hösten 2002. Kampanjerna – som bägge startade på Bokmässan i Göteborg – hade länsupptakter i alla län, med länsbiblioteken som sammankallande. Affischer och trycksaker spreds via biblioteken. Vid starten år 2000 var landshövdingarna beskyddare i sina län. 2020 fyllde Läsrörelsen 20 år med LÄS! LÄS! LÄS! – ett av tre huvudteman på Bokmässan. Temat återkom på Bokmässan 2021 i Göteborg med åtta tv-sända seminarier och 24 programpunkter. Från 2022 är Läsrörelsen den samlande kraften i Sverige för Read Hour på FN:s läskunnighetsdag den 8 september kl. 19, med en timmes gemensam läsning. Ett finskt initiativ som startades av Barn- och ungdomsstiftelsen 2019. Hittills har 458 Läsande förebilder anslutit sig – i alla åldrar och med olika bakgrund – till satsningen Read Hour, för att stärka läsningen i Sverige. En speciell hemsida finns för Read Hour Sverige. Den scenografiska utställningen ABC – Ö inspirerade barn att ta till sig bokstäver utifrån 13 alfabetsböcker under perioden 9 december 2022 till 15 januari 2023 på Liljevalchs+. Workshops för barn och en inspirationskonferens för pedagoger och bibliotekarier arrangerades. LÄS HELA LIVET – från spädbarn till 100+, en landsomfattande satsning över generationsgränser som planeras att pågå under flera år, med start 2027.

Läsrörelsen har under åren arbetat med många metoder och modeller kring att berätta, läsa, skriva, lära och leka. Vi har sökt oss till experter och företrädare inom olika områden för att på ett kunnigt sätt kunna utforma projekt som vi sett som viktiga att genomföra. Vi har också sedan starten ett Läsråd med forskare, författare och andra.

Andra projekt: IDROTT OCH LÄSNING i samarbete med Bosön Idrottsfolkhögskola, där blivande idrottsledare läser och diskuterar skönlitteratur under läsåret 2021/2022 – som byggde vidare på projektet *Berättelser som förändrar,* se här under. Ett annat projekt är BILDBERÄTTANDE & konsten att läsa bilder som inleddes på Bokmässan 2018 med ett stort seminarium och 50 program på bildscenen som omfattade allt från grottmålningar till dataspel. Postkodstiftelsen beviljade sedan Läsrörelsen medel för att utveckla projektet i sju regioner i Sverige hösten 2019 och våren 2020. Det landsomfattande projektet handlade om vikten av och konsten att läsa bilder ur ett pedagogiskt, analytiskt och konstnärligt perspektiv. Forskare, pedagoger och bildutövare deltog och medverkade under arbetets gång. Stora konferenser/fortbildningsdagar anordnades i samarbete med museer och konsthallar. Kulturskolor gjorde specialsatsningar för barn och unga. Filmvisningar ordnades tillsammans med Folkets Hus & Parker och filmpedagogerna på Zita Folkets Bio. En idéskrift tags fram. 18 filmer på cirka åtta timmar, med projektets olika delar, finns på Läsrörelsen hemsida och YouTube. Berättelser som förändrar med stora läsecirklar i 200 högstadie- och gymnasieskolor från Ystad till Kiruna under 2017. 10 boktitlar fanns att välja mellan och 16 regionala inspirationskonferenser anordnades för svensklärare och skolbibliotekarier. En följeforskning gjordes som visade goda resultat. BERÄTTA, LEKA, LÄSA var ett nära samarbete med förskolor och bibliotek om närläsning av bilderböcker med barn i åldern 1–3 år som genomfördes från hösten 2013 till och med våren 2015 i 29 kommuner i Västmanlands, Sörmlands och Örebro län. 30 inspirationskonferenser anordnades för förskolepedagoger och barnbibliotekarier. Även för detta projekt gjordes en följeforskning som visade goda resultat. LÄSLOV vecka 44**,** ett brett

läsfrämjande samarbete genom Läsrörelsen sedan 2015 med elevorganisationer, bokförlag, bibliotek, bokhandel, idrottsföreningar, fackliga organisationer, kulturinstitutioner och företag i ett stort växande nätverk med i dag 80 parter. Lusten till läsningen, berättandet och skrivandet står i centrum. Målet var att ersätta höstlovet med Läslovet, något som statsminister Stefan Löfven anslöt sig till i sitt sommartal i augusti 2016. Läslovets tema för 2025 var SUPERKRAFTER. För 2026 är temat SPEL.

Bok Happy Meal i samarbete med McDonald's under åren 2001–2019. 127 boktitlar av 114 olika författare och illustratörer ingick i en total upplaga, till och med 2019, på 22,9 miljoner barn- och bilderböcker. Från 2010 var det även i Norden. En av de första titlarna var *ABC* av Lennart Hellsing och Poul Ströyer.

Några tidigare projekt, under åren 2000–2005: Lekens betydelse för lärandet med 21 lekkonferenser – en i varje län. De nya svenskarna, med bland annat ett ljudboksprojekt utifrån *Mio min Mio*, i Astrid Lindgrens egen inläsning och med pedagoger med olika inriktningar, bland 1 300 barn i förskoleklass i de 12 mest invandrartäta och mångspråkiga kommunerna. Skriv- och berättarfestivaler med lärarhandledningar, författarbesök och teater, bland 32 000 elever i årskurs 4. Färska ord – ny svensk litteratur för gymnasister med 100 gymnasieskolor över hela Sverige som startade med en två dagar lång konferens. Författarbesök gjordes i samtliga skolor.

För att finansiera Läsrörelsens projekt och verksamhet har medel kommit från stiftelser, organisationer, företag och myndigheter. Till det kommer bidrag i form av varor och tjänster från pappersbruk, tryckerier, dagstidningar och företag. Totalt har det sedan starten varit 368 samarbetspartners.

I november 2003 vann Läsrörelsen och McDonald's Kultur & Näringslivs pris *för Bästa samarbete Kultur & Näringsliv 2003.*

I juni 2026 tilldelades Läsrörelsen Bernadottepriset av Kungen. Instiftat av fem kungliga akademier, som också satt i juryn: Kungl. Akademien för de fria konsterna, Kungl. Vitterhetsakademien, Kungl. Musikaliska Akademien, Svenska Akademien och Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur. Ur motiveringen: *för att under ett kvarts sekel ha gjort remarkabla insatser för ungas läsning… Med en aldrig sinande energi och uppfinningsrikedom har Läsrörelsen öppnat en väg till det offentliga samtalet, kulturen och demokratin för Sveriges unga.*

Läsrörelsen är inför 2027 nominerad till Astrid Lindgren Memorial Award, som vi även var 2023–2026. Totalt är det 277 kandidater från 80 länder som är nominerade, varav 85 är helt nya. Det är författare, illustratörer, berättare och läsfrämjare som har föreslagits av internationella nomineringsorganisationer.

www.lasrorelsen.nu
www.läslov.se
www.readhoursverige.se